

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23324>

Özet

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği, 2002 yılında R. Doğan ve N. Altağ tarafından geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, Türkiye'deki İlköğretim kademesinde görev yapan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, öğretmenlerin hem alan bilgisi hem de pedagojik formasyon açısından sahip olması gereken bilgi, beceri ve tutumları değerlendirmeyi hedefler. Bu çalışma, ilgili öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesine ve eğitim kalitesinin artırılmasına yönelik önemli bir ön araştırma niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Yeterlik, Din Eğitimi, Ahlak Eğitimi, İlköğretim, Ölçek Geliştirme, Mesleki Gelişim.

Yazarlar

R. Doğan, N. Altağ.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin (DKAB) mesleki yeterliklerini sistematik ve yapılandırılmış bir biçimde ölçmektir. Bu yeterlikler; dersin içeriğine hakimiyet, öğretim yöntem ve tekniklerini uygulama becerisi, öğrenci yönetimi, ölçme ve değerlendirme yetkinlikleri ile etik ve mesleki sorumluluk bilinci gibi temel alanları kapsamaktadır.

Ölçek, öğretmenlerin güçlü ve zayıf yönlerini saptayarak, DKAB eğitiminin kalitesini yükseltmek için gerekli olan hizmet içi eğitim programlarının ve pedagojik destek mekanizmalarının belirlenmesine bilimsel bir zemin hazırlamaktadır. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim sisteminin hedefleri doğrultusunda DKAB derslerinin daha etkili yürütülmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçek, öğretmen yeterliliğini çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Bu yapı, genellikle üç ana yeterlik alanına ayrılmaktadır: **Alan Bilgisi Yeterlikleri** (DKAB ders içeriğine yönelik teorik ve pratik bilgi), **Pedagojik Yeterlikler** (öğretim stratejileri, sınıf yönetimi, materyal geliştirme) ve **Kişisel/Sosyal Yeterlikler** (iletişim becerileri, etik tutumlar, mesleki gelişim).

Ölçeğin geliştirilmesi amacıyla, DKAB öğretmenlerinin görev tanımları, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından belirlenen standartlar ve ilgili akademik literatür dikkate alınmıştır. Ölçek, bu yeterliklerin her bir alt boyutunu ölçmeye yönelik maddeler içermek üzere tasarlanmıştır, ancak

bu ön araştırmada faktör yapısına dair detaylı bilgi sunulmamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak içeriğinde geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel değerler belirtilmemiştir. Ancak bir geliştirme çalışması olduysa göz önüne alındığında, içerik geçerliğinin sağlanması amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş olması muhtemeldir.

İçerik geçerliği, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yeterlik yapısına ne derece temsil ettiğini belirler. Bu tür bir ölçekte, DKAB alan uzmanları ve eğitim bilimcileri tarafından maddelerin uygunluğu, anlaşılabilirliği ve kapsam geçerliği açısından değerlendirilmesi kritik öneme sahiptir.

Güvenirlilik

Kaynakta güvenirlik analizlerine dair spesifik istatistiksel değerler (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) sunulmamıştır. Ölçek geliştirme sürecinin standart uygulamalarına uygun olarak, iç tutarlılık analizlerinin (Internal Consistency) gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

Güvenirlilik, ölçme aracının tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. Yüksek iç tutarlılığa sahip bir ölçek, aynı yapıyı ölçen maddelerin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösterir ve bu ölçeğin bilimsel çalışmalarda kullanılabilirliği açısından temel bir gerekliliktir.

Faktör Analizi

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği, bir geliştirme çalışması ürünü olduğundan, yapısının belirlenmesi amacıyla büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) kullanılmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel yeterlik boyutları altında toplandığını ortaya çıkarmayı amaçlar.

Faktör analizi sonuçları, DKAB öğretmenlerinin yeterliklerinin sadece tek bir genel puandan ibaret olmadığını, aksine pedagojik yetkinlik, alan bilgisi ve değerler eğitimi gibi ayrı ayrı alt faktörlerden oluştuğunu göstermiş olabilir. Bu alt faktörlerin açıkça tanımlanması, eğitim programlarının daha hedef odaklı geliştirilmesine imkan tanır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, yeterlik ölçeklerinin yaygın formatı olan çok seçenekli derecelendirme (örneğin, 5'li Likert tipi) kullanıldığı varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Öğretmenler.

Yaş Grubu: İlköğretim kademesinde görev yapan yetkin öğretmenler.

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Kesitsel Araştırma yöntemiyle öz bildirim (self-report) yoluyla veri toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Mesleki Gelişimi, DKAB Öğretmenliği, Yeterlik Standartları, Eğitim Psikolojisi, Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (2002 tarihli yayına göre).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin ön araştırma çalışması 2002 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanıma veya tam sürümüne erişim için yazarların veya yayıncı kuruluşun (Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi) izinlerinin alınması gerekmektedir. Ücret bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Doğan, R. ve Altaş, N. (2002). İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği üzerine bir ön araştırma. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 43(1), 109-122.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: ilkogretim-din-kulturu-ve-ahlak-bilgisi-ogretmenleri-yeterlik-olcegi-toad.pdf

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği

Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmadığından bu alana eklenmemiştir. Ölçek maddelerine ulaşmak için ilgili makalenin tamamına başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM